

Sygn. akt VIA Ca 431/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA– Agata Zając (spr.)

Sędzia SA– Marek Podogrodzki

Sędzia SA– Małgorzata Kuracka

Protokolant– sekr. sąd. Agnieszka Janik

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko Wójtowi Gminy D. i Skarbowi Państwa - (...)

o przywrócenie prawa własności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 24 października 2011 r.

sygn. akt III C 148/10

oddala apelację.

Sygn. akt VI ACa 431/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 grudnia 2006 r. M. S. wniósł o przywrócenie prawa własności do działek nr (...) znajdujących się w zasobach Starostwa Powiatowego w W. a przekwalifikowanych na działki nr (...).

Pozwani Wójt Gminy D. i Skarb Państwa – (...) wnieśli o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 24 października 2011 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie oddalił powództwo w stosunku do Skarbu Państwa – (...) i odrzucił pozew w stosunku do Wójta Gminy D. oraz nie obciążył powoda kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy dokonał następujących ustaleń faktycznych:

Rodzice powoda F. i G. S. na mocy decyzji uwłaszczeniowej z 1973 r. stali się właścicielami gospodarstwa rolnego o pow. 7,24 ha położonego we wsi M. powiat W., składającego się z działek nr (...).

W wyniku postępowania scaleniowego część gospodarstwa rolnego uzyskała nową powierzchnię, a działkom nadano nowe numery – (...), (...), (...) dla działek położonych we wsi M. oraz (...) i (...) dla działek w K., o łącznej powierzchni 6,55 ha. Zmiany te zostały zatwierdzone decyzją Wojewody (...) nr (...). Z uwagi na położenie nieruchomości oraz wiek właścicieli gospodarstwa tereny te nie były uprawiane rolniczo – sam powód wyjaśnił, że po przeprowadzeniu scalenia jego rodzice przestali się orientować gdzie znajduje się ich ziemia i dlatego jej nie uprawiali. Decyzją Naczelnika Gminy D. nr (...) z dnia 2 sierpnia 1976 r. ta część gospodarstwa rolnego małżonków S. została przejęta na rzecz Skarbu Państwa jako gospodarstwo rolne opuszczone przez właściciela i przekazana do Państwowego Funduszu Ziemi, obecnie działki te są w posiadaniu osób prywatnych. We wrześniu 2009 r. powód zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej nr (...), wniosek został przekazany do rozpoznania Wojewodzie (...), który decyzją nr (...) z 26 listopada 2010 r. odmówił stwierdzenia nieważności decyzji. Pozostały grunt, którego właścicielami byli rodzice powoda, tj. działka nr (...) znajdują się nadal w zasobach Skarbu Państwa (...) w zarządzie Nadleśnictwa D.. Małżonkowie S. posiadali także gospodarstwo rolne o pow. 9,05 ha położone we wsi M. gm. D., które w 1981 r. przekazali następcy w zamian z emeryturę.

Sąd Okręgowy uznał, że wobec obowiązywania decyzji administracyjnych, których ważności sąd nie może kwestionować, a które nie zostały uchylone lub zmienione, gospodarstwo zostało przejęte przez Skarb Państwa, a powodowi nie przysługuje roszczenie objęte pozwem.

Sąd Okręgowy odrzucił pozew w stosunku do Wójta Gminy D. jako nie mającego zdolności procesowej.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł powód, zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o jego zmianę lub uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu Warszawa-Praga w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię, niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału oraz uchybienia procesowe mające wpływ na wynik sprawy i błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia przez przyjęcie, że tereny, o których mowa w pozwie zostały porzucone przez właścicieli nie były uprawiane rolniczo.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny w pełni przyjmuje za własne i które znajdują oparcie w zgromadzonych dowodach w postaci załączonych do akt dokumentów.

Za bezzasadne należy uznać podniesione w apelacji zarzuty dotyczące błędu w ustaleniach faktycznych czy braku ustaleń mających wpływ na wynik sprawy.

Sąd Okręgowy dokonując ustaleń faktycznych opierał się o treść decyzji administracyjnych dotyczących objętych pozwem nieruchomości przytaczając jakie okoliczności zostały wskazane w uzasadnieniu tych decyzji. Ustalenia Sądu Okręgowego nie dotyczyły zaś prawidłowości ustaleń przyjętych przez organy administracji i takich ustaleń Sąd Okręgowy poczynić nie mógł z uwagi na fakt związania treścią ostatecznych decyzji administracyjnych, wydanych przez organ uprawniony, co do których nie zapadły decyzje stwierdzające ich nieważność czy niezgodność z prawem.

Przede wszystkim sformułowane przez powoda roszczenie określone jako żądanie „przywrócenia prawa własności” do wskazanych w pozwie nieruchomości nie znajduje żadnego oparcia w przepisach prawa materialnego.

O ile powód uważa, że jest nadal właścicielem nieruchomości, mógłby żądać ustalenia w trybie art. 189 k.p.c. po wykazaniu interesu prawnego lub żądać wydania nieruchomości – z takim żądaniem powód wystąpił w sprawie III C 774/O7, zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 21 lutego 2008 r. oddalającym powództwo z uwagi na brak legitymacji czynnej, powód nie wykazał bowiem, że przysługuje mu prawo własności do nieruchomości.

Roszczenie powoda nie jest sformułowane jako żądanie złożenia oświadczenia woli przenoszącego na niego własność nieruchomości, powód nie podniósł też żadnych okoliczności wskazujących, że takie roszczenie mu przysługuje.

Z treści pozwu, jak też uzasadnienia apelacji wynika, że powód kwestionuje prawidłowość decyzji administracyjnej z 2 sierpnia 1976 r. mocą której nieruchomości będące własnością rodziców powoda zostały przejęte na rzecz Skarbu Państwa i zmierza do uzyskania wyroku anulującego skutki tej decyzji, a w konsekwencji powodującego „odzyskanie” własności nieruchomości.

Takiego skutku powód nie może jednak osiągnąć wszczynając postępowanie sądowe, z uwagi na fakt, że uchylenie decyzji administracyjnej lub stwierdzenie jej nieważności może nastąpić jedynie w trybie postępowania administracyjnego.

Zgodnie z przepisami art. 154 i 155 k.p.a. decyzja ostateczna może być uchylona zmieniona jedynie przez organ, który ją wydał i tylko w wypadku spełnienia przesłanek określonych powyższymi przepisami.

Także procedura stwierdzenia nieważności decyzji czy też jej niezgodności z prawem jest odrębnym, samodzielnym postępowaniem administracyjnym, mającym odrębną podstawę prawną.

Dopóki decyzja administracyjna nie zostanie uchylona albo nie dojdzie do stwierdzenia jej nieważności, sąd powszechny związany jest treścią decyzji ostatecznej i nie może dokonywać ustaleń podważających jej zasadność, nawet rozstrzygając o żądaniu mającym charakter żądania cywilnoprawnego.

Roszczenie powoda nie może być wywodzone z żadnych przepisów prawa materialnego, a „odzyskanie” własności nieruchomości przez powoda nie jest możliwe bez podważenia, w odrębnym postępowaniu, ostatecznej decyzji administracyjnej.

Mając powyższe na względzie i uznając podniesione w apelacji zarzuty za bezzasadne, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.